

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΚΥΚΛΟΙ
(ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΙ ΚΥΚΛΟΙ- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ
ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΕΙΣ)

➤ **Η ΠΟΡΕΙΑ** της οικονομίας δεν είναι ομαλή αλλά παρουσιάζονται **ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΕΙΣ**.

➤ **Περίοδοι Επέκτασης –Επιβράδυνσης**

➤ **Οικονομικός Κύκλος**

➤ **Διάκριση Οικονομικών Διακυμάνσεων**

- Μακροχρόνια τάση της οικονομίας
- Επιχειρηματικοί οικονομικοί κύκλοι
- Εποχιακές διακυμάνσεις
- Τυχαίες διακυμάνσεις

➤ **Οι διακυμάνσεις διαφέρουν ως προς τη**

- Συχνότητα (περιοδικότητα)
- Διάρκεια
- Ένταση

➤ **Μεγέθη που αντιπροσωπεύουν την οικονομική δραστηριότητα :**

- ΑΕΠ
- Εισόδημα
- Απασχόληση
- Επίπεδο τιμών

Οικονομικά Μεγέθη που ακολουθούν την **φορά των οικονομικών διακυμάνσεων :**

- Επενδύσεις
- Βιομηχανική παραγωγή
- Κέρδη επιχειρήσεων
- Εισαγωγές
- Ύψος δανειοδότησης του ιδιωτικού τομέα

➤ Οικονομικά Μεγέθη που **μεταβάλλονται αντίθετα** προς τη φορά του οικονομικών διακειμάνσεων :

- Ποσοστό ανεργίας
- Αριθμός απολύσεων
- Χρεοκοπία επιχειρήσεων
- Επισφαλείς απαιτήσεις τραπεζών

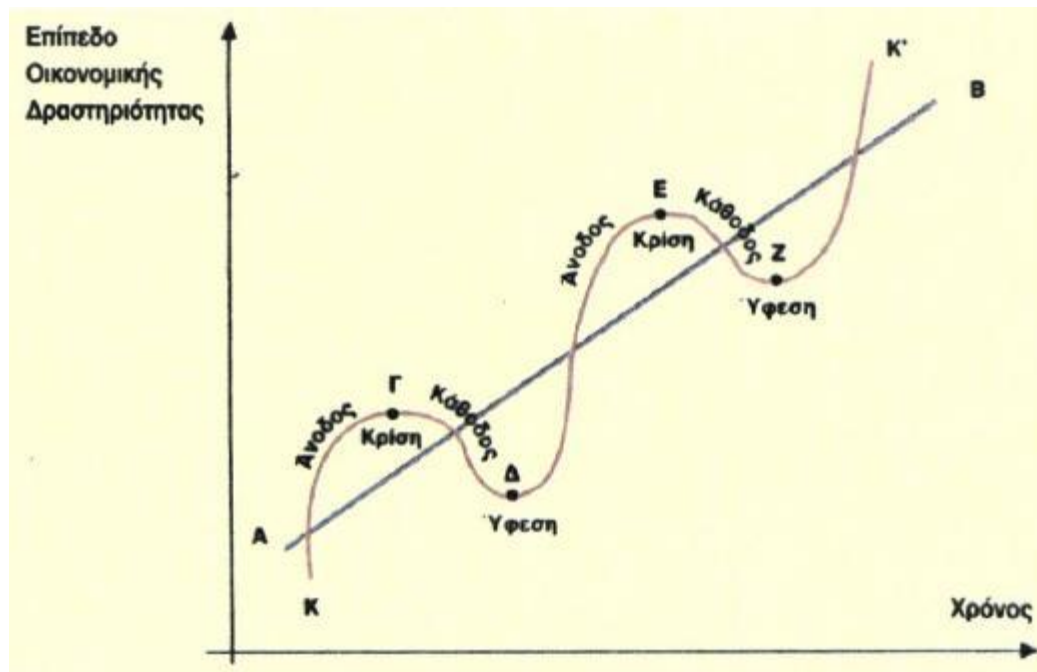
➤ Παράγοντες που συμβάλουν στην γρήγορη διάδοση του οικονομικού κύκλου διεθνώς:

- Μείωση του δημόσιου τομέα
- Παγκοσμιοποίησης οικονομίας (διεθνές εμπόριο)-Αλληλεξάρτηση

Φάσεις των οικονομικών διακυμάνσεων

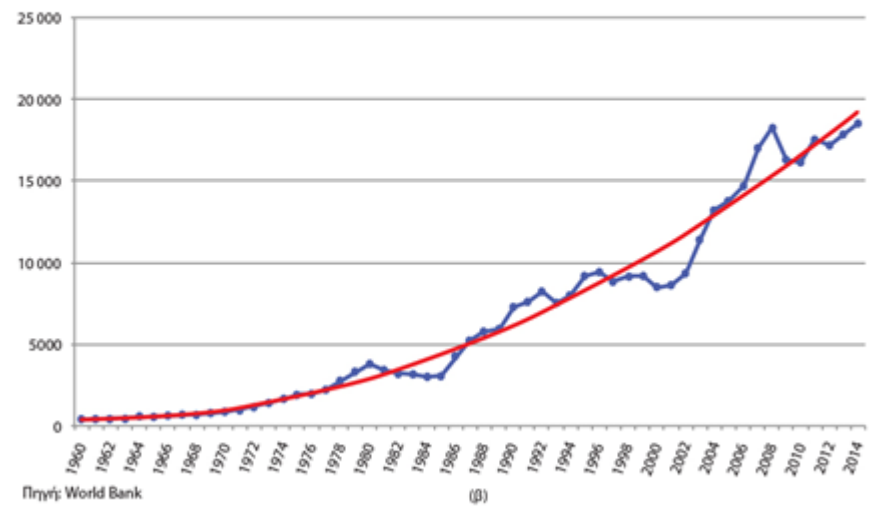
- Κορυφή (κρίση)
- Κάμψη (κάθοδος)
- Βάθος (ύφεση)
- Ανάκαμψη

Οι φάσεις του οικονομικού κύκλου

Σχήμα 1β. Το ΑΕΠ στην Ευρώπη, 1961 – 2014.

ΑΕΠ (τρέχοντα δολάρια ΗΠΑ)

Θεωρίες για την Εξήγηση των οικονομικών διακυμάνσεων :

Εξωγενείς Παράγοντες

- Κορονοϊός
- Πόλεμοι
- Φυσικές καταστροφές
- Καινοτομίες
- Πολιτικός κύκλος
- Ψυχολογική Θεωρία

Ενδογενείς Παράγοντες

- ελλείμματα-δημόσιο χρέος
- Υποκατανάλωση
- Υπερεπένδυση
- Νομισματική θεωρία
- Θεωρία πραγματικού επιχειρηματικού κύκλου

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ

Η πλευρά της Ζήτησης

A. Το Νεοκλασικό υπόδειγμα

B. Το Κευνσιανό υπόδειγμα

$$\Sigma Z = C + I + G + (X - M)$$

Αιτίες Μεταβολών στον οικονομικό κύκλο

Μεταβολές μπορεί να προκληθούν από :

- Αποφάσεις δαπανών από τα νοικοκυριά
 - Λήψη αποφάσεων από τις επιχειρήσεις
 - Εξωτερικές δυνάμεις
 - Εμπιστοσύνη και προσδοκίες
-
- Αναταραχές στην οικονομία μέσω μεταβολών στην κατανάλωση και δημοσίων δαπανών
 - Δυσκαμψίες στις αγορές
 - Μεταβολή στο επίπεδο παραγωγικότητας
 - Νομισματική πολιτική
 - Δυνατότητα εργαζομένων να επιζητούν αυξήσεις πραγματικών μισθών

Επιπτώσεις των οικονομικών διακυμάνσεων
στη δραστηριότητα των επιχειρήσεων:

Κλάδοι που επηρεάζονται περισσότερο :

- Παραγωγή επενδυτικών αγαθών
- Παραγωγή διαρκών καταναλωτικών αγαθών

Ο ρόλος του κράτους για την εξομάλυνση των οικονομικών διακυμάνσεων

ΧΑΛΗΝΑΓΩΓΗΣΗ ΤΩΝ ΚΥΚΛΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΕΩΝ

Οι προσπάθειες που αναλαμβάνονται από μια πολιτική με στόχο τη μείωση της σοβαρότητας των υφέσεων ονομάζονται **σταθεροποιητική πολιτική.**

- Ένα είδος σταθεροποιητικής πολιτικής είναι η **νομισματική πολιτική**, δηλαδή αλλαγές στην ποσότητα του χρήματος ή στα επιτόκια.
- Το δεύτερο είδος σταθεροποιητικής πολιτικής είναι η **δημοσιονομική πολιτική**, δηλαδή αλλαγές

στη φορολογική πολιτική ή στις κρατικές δαπάνες, ή και στα δύο.

Τα κράτη εισπράτουν φόρους και δαπανούν τα έσοδα

Μεταβολές στη φορολόγηση και τις δημόσιες δαπάνες-Επενδύσεις, επηρεάζουν την οικονομία

Κεντρικές τράπεζες

- Μεταβάλλουν τα επιτόκια που επηρεάζουν καταναλωτικές και επιχειρηματικές αποφάσεις.
- Ποσοτική χαλάρωση
- Μέτρα που επηρεάζουν χρηματικές ροές προς καταναλωτές-επιχειρήσεις.

- Κεϋνσιανοί οικονομολόγοι
- Κλασικοί οικονομολόγοι
- Εμπειρικά δεδομένα

Πρόγνωση των οικονομικών διακυμάνσεων:

Δείκτες Πρόβλεψης

- Οδηγοί
 - Χρονική ταύτιση
 - Χρονική υστέρηση
-
- Πολύπλοκα οικονομετρικά υποδείγματα
 - Υποδείγματα Εισρών-Εκκροών

Σημασία της οικονομικής πρόβλεψης για τις επιχειρήσεις

Μελλοντικές πωλήσεις επηρεάζουν αποφάσεις για :

- Μεγέθη παραγωγής
- Εφοδιασμό πρώτης ύλης
- Προγραμματισμό αποθεμάτων
- Πρόσληψη προσωπικού
- Επενδύσεις

Επηρεάζονται σε μεγάλο βαθμό από την πορεία ορισμένων μακροοικονομικών μεγεθών όπως:

- ΑΕΠ
- Διαθέσιμο εισόδημα
- Πληθωρισμός
- Επιτόκια κ.α

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Οι οικονομολόγοι ερμηνεύουν με διαφορετικό τρόπο τους οικονομικούς κύκλους στη βάση διαφορετικών υποθέσεων σχετικά με :

- Πως λειτουργεί η οικονομία
- Το βαθμό στον οποίο οι αγορές εκκαθαρίζονται
- Συμπεριφέρονται οι οικονομικοί παράγοντες

① Αποφάσεις Δαπανών από τα Νοικοκυριά

Τα νοικοκυριά αποφασίζουν σχετικά με την ποσότητα εργασίας που προσφέρουν.

- Η προσφερόμενη ποσότητα εργασίας εξαρτάται εν μέρει από τον πραγματικό μισθό.

Ο ρυθμός αύξησης των μισθών σε σχέση με τις τιμές επηρεάζει την αγοραστική δύναμη των καταναλωτών.

Τα νοικοκυριά λαμβάνουν επίσης αποφάσεις με βάση τις μεταβολές στα επιτόκια, τις τιμές των κατοικιών και τη φορολογία.

- Οι αυξήσεις στα επιτόκια μπορεί να ενθαρρύνουν μια αύξηση στην αποταμίευση και μια μείωση στη κατανάλωση.
- Οι άνθρωποι δανείζονται ανάλογα με την αξία του ακινήτου τους.
- Οι μεταβολές στους φορολογικούς συντελεστές επηρεάζουν τους ανθρώπους με διαφορετικούς τρόπους.

② Λήψη Αποφάσεων από τις Επιχειρήσεις

Αν οι επιχειρήσεις αντιμετωπίσουν μια έντονη ζήτηση είναι πιθανό να:

- αυξήσουν την παραγωγή.
- προσλάβουν περισσότερους εργατές.
- αγοράσουν περισσότερες πρώτες ύλες και ημιτελή αγαθά.

Ορισμένες επιχειρήσεις μπορεί να επενδύσουν σε νέο εξοπλισμό και νέες εγκαταστάσεις, ή ακόμα να αποκτήσουν άλλες επιχειρήσεις.

Αν ο πραγματικός μισθός μειωθεί, τότε οι επιχειρήσεις μπορούν να προσλάβουν περισσότερους εργατές.

Αν τα επίπεδα παραγωγικότητας αυξηθούν, τότε τα κόστη μπορούν να μειωθούν και οι επιχειρήσεις μπορούν να είναι πιο ανταγωνιστικές.

Οι επιχειρήσεις ανταποκρίνονται στις μεταβολές στα επίπεδα αποθεμάτων, επεκτείνοντας ή συρρικνώνοντας την παραγωγή αναλόγως.

③ Εξωτερικές Δυνάμεις

Μεταβολές στις συναλλαγματικές ισοτιμίες επηρεάζουν την ανταγωνιστικότητα των εγχώριων και ξένων επιχειρήσεων, μέσω μεταβολών στις τιμές των εισαγωγών και εξαγωγών.

Η οικονομική δραστηριότητα στο εξωτερικό μπορεί να έχει επιπτώσεις σε χώρες, καθώς αλλάζουν οι αποφάσεις για την κατανάλωση και την επένδυση από επιχειρήσεις και καταναλωτές στο εξωτερικό.

Απρόβλεπτα γεγονότα, όπως πόλεμοι και φυσικές καταστροφές, μπορούν να έχουν μια μεγάλη επίπτωση.

④ Κρατική Πολιτική

Τα κράτη εισπράτουν φόρους και δαπανούν τα έσοδα.

Μεταβολές στη φορολόγηση και τις δημόσιες δαπάνες (συμπεριλαμβανομένων των δαπανών σε υποδομές) επηρεάζουν την οικονομία.

Αν και ανεξάρτητες, οι κεντρικές τράπεζες πρέπει να ικανοποιήσουν στόχους.

- Μεταβολές στα επιτόκια επηρεάζουν τόσο τα νοικοκυριά, όσο τις επιχειρήσεις μέσω αποφάσεων πολιτικής, όπως η ποσοτική χαλάρωση, αλλά και των μέτρων που σχεδιάζονται για να διευκολυνθούν οι πιστωτικές ροές σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά.

⑤ Εμπιστοσύνη και Προσδοκίες

Τα νοικοκυριά και οι επιχειρήσεις δεν λαμβάνουν αποφάσεις με βάση μόνο τις τρέχουσες ανάγκες τους, αλλά και τις μελλοντικές.

Οι προσδοκίες και η εμπιστοσύνη για το μέλλον διαμορφώνουν τις αποφάσεις των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών και μπορούν να διαδραματίσουν έναν σημαντικό ρόλο στις διακυμάνσεις της οικονομικής δραστηριότητας.

Περίληψη

1. Οι οικονομίες διέρχονται περιόδους, κατά τις οποίες μεταβάλλονται τα επίπεδα οικονομικής δραστηριότητας.
2. Βασικά μακροοικονομικά δεδομένα είναι συχνά τα δεδομένα χρονολογικών σειρών, και αυτό εγείρει ερωτήματα ως προς την εγκυρότητα και την αξιοπιστία των στατιστικών ελέγχων που εφαρμόζονται σε σύνολα δεδομένων.
3. Η οικονομική μεγέθυνση φαίνεται να ακολουθεί μια τάση, η οποία αυξάνεται κατά τη διάρκεια μιας χρονικής περιόδου.
4. Οι αποκλίσεις από την τάση αυτή ονομάζονται οικονομικοί κύκλοι.
5. Ο οικονομικός κύκλος έχει χαρακτηριστικά γνωρίσματα, όπως τις κορυφές στην οικονομική δραστηριότητα, την επιβράδυνση, τους πυθμένες, και τις ανακάμψεις με βασικά σημεία καμπής.

Περίληψη

6. Οι τάσεις μπορεί να είναι στάσιμες και μη στάσιμες. Τα μη στάσιμα δεδομένα μπορούν να επιδεικνύουν προσδιοριστικές τάσεις, που μεταβάλλονται κατά μια σταθερή ποσότητα ανεξαρτήτως του χρόνου, ή στοχαστικές τάσεις, οι οποίες μεταβάλλονται κατά μια τυχαία ποσότητα.
7. Τα μακροοικονομικά δεδομένα μπορούν να εξετάζονται σε ζεύγη, με ένα από τα μέλη τους να είναι το ΑΕΠ. Η άλλη συγκρίσιμη μεταβλητή μπορεί να είναι είτε προκυκλική, είτε αντικυκλική.
8. Η συλλογή μακροοικονομικών δεδομένων δίνει στους οικονομολόγους τη δυνατότητα να χαρακτηρίσουν συγκεκριμένους δείκτες ως προπορευόμενους, συμπορευόμενους, ή υστερούντες δείκτες.

Περίληψη

9. Οι μεταβολές στον οικονομικό κύκλο μπορούν να προκληθούν από αλλαγές στη λήψη αποφάσεων των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων, λόγω εξωτερικών διαταραχών, κρατικών πολιτικών, και διαφοροποιήσεων στην εμπιστοσύνη ή τις προσδοκίες για το μέλλον.
10. Τα υποδείγματα οικονομικών κύκλων διαφέρουν ως προς τις υποθέσεις που κάνουν για τον βαθμό εκκαθάρισης των αγορών, και ως προς τη σχέση μεταξύ της πλευράς της προσφοράς και της πλευράς της ζήτησης της οικονομίας.
11. Οι πραγματικοί οικονομικοί κύκλοι τονίζουν τις επιδράσεις των μεταβολών στην τεχνολογία, ως αιτίες μεταβολών στην συνολική οικονομική δραστηριότητα.
12. Οι κεντρικές τράπεζες και οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής χρησιμοποιούν ολοένα και περισσότερο εκλεπτυσμένα δυναμικά στοχαστικά υποδείγματα γενικής ισορροπίας της οικονομίας για βοήθεια στη λήψη αποφάσεων.